

Treball en xarxa amb menors a sa Pobla

Jaume Font i Mach

Margalida Pons Morell

RESUM

Aquest treball pretén fer conèixer les possibilitats de donar resposta a la diversitat present a les aules dels centres educatius, des de la feina conjunta de disseny educatiu d'un programa d'actuació, detecció, identificació, valoració, seguiment i avaluació dels agents socioeducatius presents a l'entorn de l'alumne, la família i el centre (treball en xarxa).

RESUMEN

Este trabajo pretende dar a conocer las posibilidades de dar respuesta a la diversidad, presente en las aulas de los centros educativos, desde el trabajo conjunto de diseño de un programa de actuación, detección, identificación, valoración, seguimiento y evaluación de los agentes socioeducativos presentes en el entorno del alumno, la familia y el mismo centro (trabajo en red).

I. QUÈ ÉS EL TREBALL EN XARXA?

Per començar aquest article, crec que és convenient fer un repàs del que és el treball en xarxa. Segurament, a tots i totes ens sonen aquests termes. Uns vincularem això de la xarxa a Internet; altres, al fet de fer feina distints professionals conjuntament; i d'altres, al ràpid intercanvi d'informació entre diferents institucions, les quals tenen competència en el tema (problemàtica) a tractar. D'una manera o d'altra, i amb més o menys pes, tot això és cert; al llarg d'aquest article s'anirà desenvolupant.

El més destacat del treball en xarxa és la **comunicació bidireccional** entre tots els agents implicats. Aquesta comunicació implica col·laboració, no solament es limita a intercanvi d'informació; d'aquí, que podem dir que és el treball en equip de diferents equips.

Autors com L. Ballester i A. Muñoz defineixen el treball en xarxa com «el treball sistemàtic de col·laboració i complementació entre els recursos locals d'un àmbit territorial».

Amb un llenguatge més quotidià, podem dir que treballar en xarxa vol dir pensar, comunicar-nos i actuar conjuntament, compartir objectius i recursos, unificar capacitats i esforços, relacionar les nostres accions.

El treball en xarxa, o dit d'una alta manera, la col·laboració entre els diferents agents, ens permet sumar les capacitats i els recursos de cada un, aprofitar i complementar aquests recursos, identificar i obtenir-ne de nous, poder dur a terme projectes amb un abast social més gran, que siguin coherents i no es contradiguin, veure créixer noves influències i projectes socials, entre altres.

Si ens centram més en el tema que ens interessa, podem definir la **xarxa socioeducativa** com la xarxa formada per professionals i organitzacions que, treballant conjuntament, desenvolupen

una concepció comuna que permet definir escenaris de futur, estratègies d'actuació i processos de col·laboració. Per això s'estableixen acords de funcionament en comú. Implica un procés de construcció permanent, una valoració igualitària dels membres i una reciprocitat.

Les característiques d'aquesta xarxa socioeducativa són:

- Enfocament de treball comunitari.
- Se cerca la complementació dels diferents actors a través de la coordinació i la col·laboració.
- Se cerca l'optimització de recursos (eficiència).
- Se cerca la millora dels resultats de treball (eficàcia).

En aquest àmbit, però també en molts d'altres d'intervenció social, el treball en xarxa s'ha convertit en una eina imprescindible.

El treball en xarxa es pot dir que es fonamenta en els principis següents:

- Objectius comuns: és evident que els objectius de la xarxa no poden ser aliens als objectius particulars de cada agent; si aquests no són compartits en la seva totalitat, sí que ho han de ser en part.
- Acció comuna: el treball en xarxa és comunicació i cooperació per a l'acció.
- Treball en equip: els professionals tenen diferents capacitats, habilitats coneixements, recursos... que són útils per als altres.
- Horitzontalitat: les relacions i la presa de decisions entre els diferents agents són horitzontals (entre iguals).
- Pertinència participativa i compromís: cal assumir responsabilitat i risc, no basta contribuir a les despeses i enviar representants. S'ha de tenir implicació efectiva i participació activa.
- Autonomia: els diferents agents tenen plena autonomia per decidir sobre el desenvolupament de les seves tasques particulars.
- Comunicació: són essencials la comunicació recíproca, el diàleg permanent i l'intercanvi d'idees.
- Simplicitat i flexibilitat organitzatives: la xarxa és un mitjà, no la finalitat, per aconseguir els objectius comuns; per tant, sempre que sigui necessari es permet una adequació.
- Gestió col·lectiva del coneixement: el coneixement i la informació es comparteixen, mai no s'amaguen.
- Avaluació i aprenentatge permanent: s'aprèn de la pròpia experiència i pràctica, mai no s'atura d'aprendre.

2. EL PERQUÈ DEL TREBALL EN XARXA (JUSTIFICACIÓ)

És innegable que la realitat social canvia i que aquests canvis es produeixen a un ritme molt accelerat; seria millor dir a un ritme massa accelerat, ja que en molts casos no podem acabar d'assimilar uns canvis i aquests ja han tornat a canviar. Canvis en l'àmbit econòmic, sociopolític, cultural i científicotecnològic, canvis que impacten en quasi totes les esferes i condicions de la vida dels individus i els grups de tots els països. Així, és molt difícil que ens puguem adaptar a aquesta societat canviant.

Aquesta societat caracteritzada pels continus avenços científics i per la tendència a la globalització econòmica i cultural és el que denominam **societat de la informació**. Aquesta compta amb una difusió massiva de la informació, la telemàtica i els mitjans audiovisuals de comunicació en tots els estrats socials i econòmics, a través dels quals ens proporciona nous canals de comunicació i immenses fonts d'informació; potents instruments per al procés de la informació; els doblers electrònics; nous valors i pautes de comportament social; noves simbologies; estructures narratives i formes d'organitzar la informació... de manera que es configura així la nostra visió del món en el qual vivim i influeix, per tant, en els nostres comportaments.

Aquesta societat de la informació també es denomina **societat del coneixement**, de manera que s'emfatitza així la importància de l'elaboració de coneixement funcional a partir de la informació disponible; **societat de l'aprenentatge**, en referència a la necessitat d'una formació contínua per poder afrontar els constants canvis socials; i **societat de la intel·ligència**, potenciada a través de les xarxes.

Aquesta societat actual es caracteritza pel triomf de les idees globalitzadores i neoliberals en el si d'una societat agitada per un vertiginós desenvolupament científic i tecnològic que ens està traslladant a una «altra civilització», i l'escenari en el qual es desenvolupen les nostres vides canvia cada vegada més ràpidament.

Podem seguir esmentant més característiques de la nostra societat, com la **sobreabundància d'informació al nostre abast**; cada vegada ens resulta més fàcil accedir a tot tipus d'informació, però precisament aquesta abundància de dades que tenim al nostre abast ens fa difícil seleccionar en cada cas la informació més adequada. I aquesta informació se'ns presenta distribuïda a través de múltiples mitjans (mitjans de comunicació de masses, Internet...). Aquesta competència de saber cercar, valorar i seleccionar, estructurar i aplicar la informació per elaborar coneixement útil amb el qual afrontar els problemes que se'ns presenten és un dels objectius de l'educació actual.

El final de l'era industrial. La majoria de la població activa dels països en els quals s'ha consolidat la «societat de la informació» treballa en el sector serveis i quasi sempre amb una forta dependència de les noves tecnologies per dur a terme el seu treball. Va acabar l'era industrial, en la qual el sector secundari (producció industrial de béns materials) era el més important de l'economia. Ara, els intangibles «informació i coneixement» són valors en alça, indispensables per al progrés de les empreses i també per assegurar el benestar de les persones.

Llibertat de moviment. La «societat de la informació», sustentada per la voluntat de globalització econòmica i cultural, implica una creixent llibertat de moviment. Moltes fronteres es dissolen i augmenta la llibertat per als moviments internacionals de tot tipus (persones, mercaderies...).

Nous entorns laborals. Les noves tecnologies revolucionen l'organització dels entorns laborals i obren grans possibilitats al teletreball. Creix contínuament el nombre de persones que desenvolupen bona part de la seva feina a casa, davant d'un ordinador, connectats a Internet.

Profunda reorganització del sistema socioeconòmic. La nova economia se sustenta sobre tres pilars: la informació, la globalització i l'organització en xarxa.

Canvis en el món laboral. Enfront del treballador executor, el treballador qualificat és considerat com el gran factor per a la creació de valor en les empreses.

Canvis socials. Crisi de la família patriarcal i creixent multiculturalitat.

Per tota aquesta realitat social tan complexa que acabam d'explicar, i per la gran problemàtica que presenta la nostra societat actual, el treball en xarxa és una bona aposta per donar o intentar donar-hi resposta.

El treball en xarxa ens permet estar en contacte permanent amb la nostra realitat immediata i també en relació amb els altres sistemes, com ara l'educació o la sanitat, entre altres. El treball en xarxa necessita un equip revaloritzat com a eix nodal d'aquesta xarxa. El treball en xarxa pot ser un estímul per al professional orientat a la persona, l'entitat o el grup. I perquè el treball en xarxa, en molts casos, és una construcció creada a partir de la pràctica.

3. TREBALL EN XARXA AMB MENORS A SA POBLA

Sa Pobla no és l'excepció d'aquesta realitat social i, com tots els altres municipis de l'illa, ha de fer front a aquesta problemàtica i cercar solucions per donar-hi respostes.

La visió de la manera de cercar aquestes solucions que a continuació us descrivim correspon als TISE¹ de l'IES Can Peu Blanc.

La diversitat dels menors, com a característica existencial, es fa present d'una manera concreta en la realitat de l'aula del centre educatiu. Aquesta aula i el centre mateix es converteixen en un entorn real d'aprenentatge de la convivència i gestió emocional, tant per a l'alumne/a i les famílies com per al docent. La diversitat entesa com a oportunitat, potencialitat, s'ha de convertir en el motor de canvi, dinamització, compensació, prevenció per tal que tothom pugui ser-hi present, participar-hi i progressar.

L'aula, entesa com a entorn on s'ha de construir conjuntament un projecte de convivència, ha de donar resposta a les diferents necessitats i expectatives de cadascun dels agents educatius i socioeducatius que hi intervenen (alumne/a, família, docent, entorn). Aquesta resposta a les necessitats presents en l'entorn aula s'ha de donar des de l'entorn mateix per tal de ser significativa i personalitzadora.

Cada entorn —entenem la persona també com un entorn, ja que és des de la interacció amb els altres i el món que es construeix—, presenta unes necessitats que han de ser cobertes per tal de créixer i desenvolupar-se: necessitats personals d'equilibri i sentir-se bé amb un mateix, necessitats socials de reconeixement, de formar part d'un col·lectiu, i necessitats d'ampliació de les possibilitats d'actuació, de progressar. Qualsevol entorn necessita tenir aquestes necessitats

¹ TISE: sigles que s'utilitzaran d'aquí endavant per designar el tècnic d'intervenció socioeducativa.

mínimament satisfetes per tal de poder ser-hi present, participar-hi i progressar. Cal tenir molt en compte, també, les diferents expectatives, tant individuals, familiars i socials, a les quals s'ha de donar resposta, o amb les quals s'ha de treballar, ja que tot això suposa la interacció entre diferents models educatius, rols, que es poden excloure o incloure segons la resposta donada per l'entorn que acull.

Les diferents necessitats i expectatives es converteixen en significatives quan les enllaçam amb les diferents explicitacions de la diversitat dels menors presents a l'aula. Aquesta diversitat es pot classificar de la manera següent:

Immigració: totes les famílies i els seus fills i filles presents a l'aula fruit de la immigració. Això suposa un cúmul de necessitats, expectatives, rols, models educatius que han de ser inclosos d'alguna manera en el projecte educatiu del centre i de la programació de l'aula, així com un aprenentatge comú de la convivència en la diversitat i per a la diversitat. Si no es tenen en compte totes aquestes variables, és molt difícil per a les famílies i els alumnes i el seu entorn mantenir-se presents, participar i progressar.

Crisi econòmica: les famílies i els seus fills i filles que pateixen les conseqüències de l'atur i la crisi econòmica fan cada cop més presents a l'entorn de l'aula la necessitat de compensació de certes mancances materials. La normalització d'aquestes diferències ha de ser un esforç constant i actiu perquè tothom pugui arribar a ser un agent actiu del propi progrés i creixement, sense barreres que ho impedeixin.

Dificultats emocionals: cada dia són més les famílies i els seus fills i filles presents a l'aula fruit de separacions, divorcis, dificultats per assumir rols parentals. Tota aquesta realitat requereix un aprenentatge d'alfabetització emocional, de gestió emocional i l'aprenentatge d'estratègies de mediació i negociació.

Enfront d'aquesta perspectiva, queda clar que el docent sol a la seva aula no pot donar resposta a totes les possibilitats que exigeix la diversitat. D'aquí, la importància de cercar en l'entorn tots els recursos que d'una manera col·laborativa poden ajudar a reflexionar i cercar respostes a la diversitat.

Com es pot donar resposta a aquesta diversitat?

Primer de tot, cal algú que lideri aquest projecte, cal formació i, molt important, un canvi d'actitud de tots els agents que intervenen en el procés educatiu-socialitzador.

Qui pot liderar aquest projecte? Els equips directius dels centres en l'elaboració i execució dels seus projectes educatius, amb el foment d'actituds i visions col·laboratives i estratègiques entre els òrgans de coordinació docent, i entre aquests i els agents de l'entorn (famílies, policies tutors, serveis de salut, serveis socials, ajuntaments, associacions...). La importància de **la detecció**, al més aviat possible, de les necessitats socioeducatives dels alumnes i les seves famílies ha de ser bàsica en tots els que són presents en l'entorn d'aprenentatge concret d'aula. A partir de la reflexió i la col·laboració estratègica, tot aprenent de la pròpia realitat i experimentat-hi, i amb el disseny de programes socioeducatius d'actuació en col·laboració amb tots els agents de l'entorn implicats.

Des dels centres, cal fer un esforç de disseny d'instruments de detecció i avaluació de necessitats socioeducatives presents a l'aula des dels primers cursos d'educació infantil.

Un vegada detectades les necessitats socioeducatives és important posar-hi nom. **La identificació**, doncs, es converteix en el moment de reflexió conjunta de la xarxa socioeducativa, sobre les possibilitats concretes d'èxit presents en cada necessitat i que cal potenciar i sobre totes les debilitats que cal reforçar o prevenir.

El disseny del programa socioeducatiu d'actuació requereix reflexió i programació conjunta de la xarxa. S'ha de pactar l'actuació concreta de cada agent de la xarxa, pautar, temporalitzar l'**actuació** i fixar els **indicadors d'avaluació**.

El canvi d'actitud, de mirada, dels docents és un element molt important a l'hora d'articular i dinamitzar la xarxa socioeducativa. Cal dirigir la mirada a l'entorn de l'alumne, aquest entorn que comprèn i interacciona amb les fidelitats a la família i a les seves expectatives i, alhora al seu entorn social, enlloc de veure només l'individu aïllat en la diversitat tensa de l'aula.

Aprendre a mirar i compartir aquesta mirada que té en compte l'individu com un entorn interactiu és la feina de tots els agents participants en el procés socioeducatiu de socialització: família, centre educatiu, municipi (policia tutor, serveis socials, serveis de salut, associacions).

El centre educatiu com a detector de les necessitats socioeducatives presents a l'aula: el docent, el tutor/a, orientador/a, família, comissió de convivència.

El municipi: família, serveis socials, serveis sanitaris, policia tutor, juntament amb el centre educatiu com a identificadors i valoradors de les necessitats socioeducatives derivades pel centre educatiu.

Xarxa socioeducativa: família, centre educatiu, municipi i associacions com a dissenyadors de la resposta socioeducativa, per elaborar, dur a terme i avaluar programes d'intervenció.

TISE: tècnic d'intervenció socioeducativa, inserit dins el departament d'orientació del centre, com a dinamitzador de la xarxa i encarregat de fer el seguiment més directe del programa d'intervenció, així com de dur a terme intervencions concretes segons el programa.

Quina mirada cal canviar?

L'alumne/a haurà d'aprendre a sentir-se part activa d'un entorn d'interaccions que comprèn la seva família, el seu grup aula, el seu centre, el seu entorn social, en el qual s'amaguen totes les respostes a les seves necessitats individuals, socials i de progrés. Ha de conèixer i aprendre a relacionar-se amb aquest entorn, en un constant aprendre a prendre decisions. Els camins per fer aquest aprenentatge van des de les programacions d'aula amb les seves concrecions curriculars, fins a l'acció tutorial i orientadora de l'activitat docent.

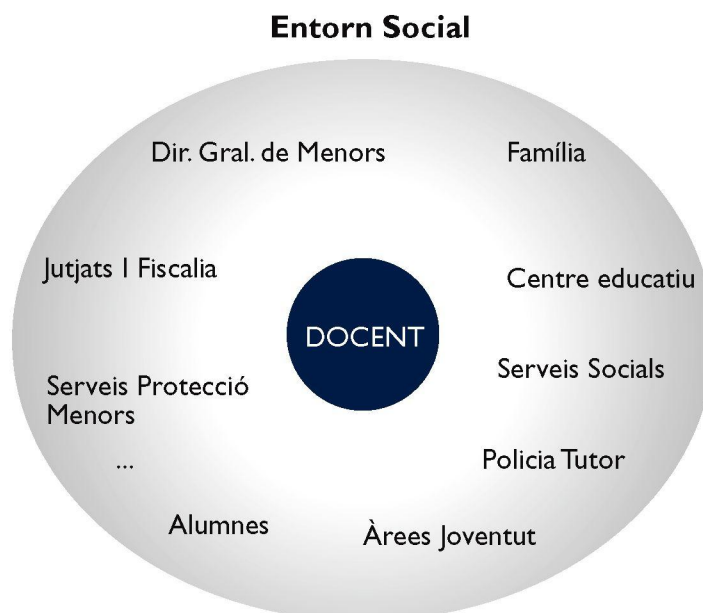
GRÀFIC 1: POSICIÓ QUE CAL ADOPTAR L'ALUMNE PER TROBAR RESPOSTES A LES SEVES NECESSITATS

Font: Elaboració pròpia

El/la docent haurà d'aprendre a sentir-se part activa d'un entorn d'interaccions que comprèn la família, el seu grup aula, el seu centre, la xarxa social, i en el qual s'amaguen totes les respostes a les seves necessitats individuals, socials i de progrés.

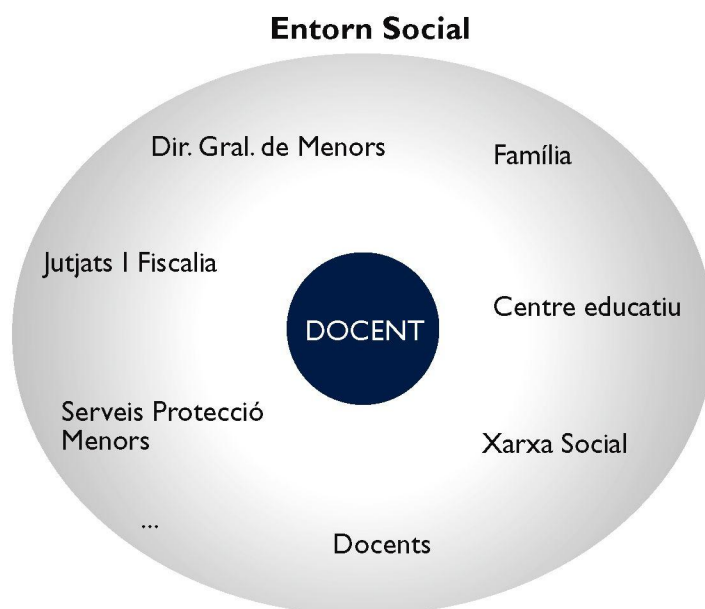
GRÀFIC 2: PAPER QUE HAURÀ D'ADOPTAR EL/LA DOCENT

Font: Elaboració pròpia

El municipi: serveis socials, serveis de salut, policia tutor, associacions... hauran d'aprendre a sentir-se part activa d'un entorn d'interaccions que comprèn la família, el centre educatiu, el docent i la xarxa social, en el qual s'amaguen totes les respostes a les seves necessitats individuals, socials i de progrés

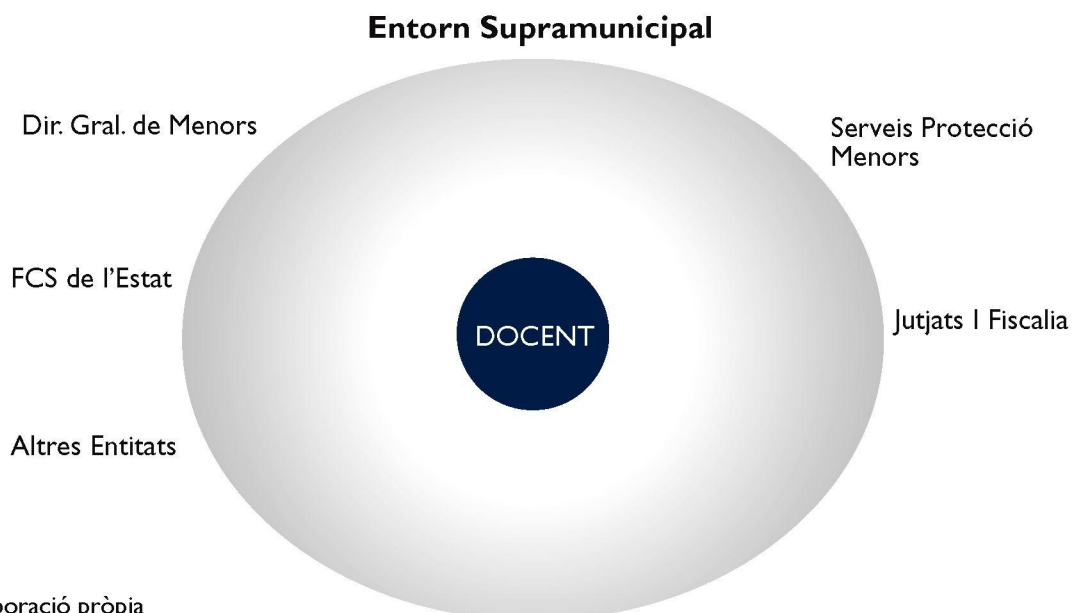
GRÀFIC 3: PAPER QUE HA D'ADOPTAR EL MUNICIPI

Font: Elaboració pròpia

Tots aquests tres entorns actius i interconnectats han d'aprendre a sentir-se part d'un entorn supramunicipal que té cura de la protecció, la salut i l'acompanyament dels menors amb una especificitat concreta.

GRÀFIC 4: CONNEXIÓ DELS TRES ENTORNS ACTIUS EN RELACIÓ AMB L'ENTORN SUPRAMUNICIPAL

Font: Elaboració pròpia

Aquestes quatre rodes (treball en xarxa socioeducativa) conduïdes, liderades, per un conductor experimentat, atent i motivat (centre educatiu), i amb cura del seu manteniment per part d'un bon mecànic (TISE), són les que possibilitaran la presència, la permanència i el progrés de tots els menors en la xarxa social, en la vida de la comunitat.

4. PROPOSTES DE MILLORA

Sa Pobla compta amb un llarg recorregut de feina col·laborativa amb menors. Feina col·laborativa, però, que no vol dir treball en xarxa. El treball en xarxa costa perquè suposa compartir informació i la informació suposa poder. Es tracta de compartir la informació per enriquir-se mútuament, potenciar les possibilitats de cadascun dels agents de la xarxa i establir una articulació concreta de la xarxa i uns protocols d'actuació. Aquesta articulació i aquests protocols d'actuació a nivell de xarxa estan per fer, malgrat que es fan esforços per arribar-hi. S'ha de cercar qui lideri tot aquest procés.

Cal un lideratge clar, sense afanys de protagonisme, sinó de servei, que animi i acompanyi afectuosament cadascun dels membres de la xarxa.

Cal un canvi de mirada. Una mirada centrada no solament en l'individu concret, sinó una mirada que aprengui a veure entorns d'interacció.

Cal aprendre. El treball en xarxa socioeducativa s'aprèn, i només s'aprèn interactuant, prenent decisions, en entorns reals i significatius i sempre tenint present tot el potencial d'aprenentatge i desenvolupament que conté cada entorn concret.

Cal deixar que la família i el menor entrin a formar part d'aquesta xarxa d'una manera real. Molt sovint parlem de la família i el menor concret, però moltes vegades no deixam parlar la família i el menor concret, que són en realitat els protagonistes de la història. Una pel·lícula no es pot desenvolupar sense la presència dels protagonistes.

Cal que el treball en xarxa socioeducativa aculli totes les edats, tot el cicle vital de la persona, ja que d'aquesta manera es converteix en un element molt potent de prevenció i de desenvolupament.

Sa Pobla té possibilitats, té les bases, té els entorns i agents socioeducatius adequats, només cal que algú lideri aquest procés a l'àmbit del municipi i que tot això quedi escrit en un paper com a compromís de feina i protocol. El potencial és gran, cal trobar els camins, les vies d'explicitació d'aquest. El canvi seria important.

Experiència dels TISE a l'IES Can Peu Blanc

La figura del TISE neix de la col·laboració de la Conselleria d'Educació i Cultura i la Conselleria d'Afers Socials. El fet que hi hagi un TISE als centres es pot definir com el pont entre el món sociocomunitari i el món educatiu. A les Illes Balears és una experiència recent, ja que comencen a mitjan curs 2008-2009. S'intenta donar resposta a la complexitat social. La intervenció es dona a

l'àmbit familiar i a l'àmbit educatiu. Els objectius del TISE són millorar la convivència i col·laborar i reforçar-la en els centres educatius i en la família.

Després de l'experiència de tres cursos com a TISE a l'IES Can Peu Blanc, consider l'experiència positiva tant a nivell personal com per al centre. La introducció d'aquesta figura, amb una nova manera de fer, no gaire coneguda per la resta de professionals del centre, ha pogut ser viscuda en certs moments com una amenaça o avaluació. Costa encara col·laborar, cedir poder per compartir-lo amb d'altres i fer una actuació conjunta amb un caire més socioeducatiu. També és important recalcar que a mesura que ha passat el temps la figura s'ha vist com un recurs més del centre al qual acudir.

A partir de la feina feta durant aquests tres cursos es poden valorar d'una manera mínimament objectiva les necessitats de caire socioeducatiu que presenta la comunitat educativa. L'anàlisi d'aquestes necessitats la faré a partir dels diferents àmbits d'actuació.

Àmbit de la comunitat educativa: per tal que la figura del TISE i les seves funcions siguin realment significatives, han d'estar integrades en l'organització i el funcionament del centre. Ha de ser un recurs més, que actua conjuntament amb l'equip educatiu i no una via paral·lela. S'ha de tenir en compte aquesta figura a l'hora del desplegament del projecte educatiu en la programació anual i el projecte d'intervenció educativa.

Àmbit de la comunitat: és important la presència del TISE en les reunions de coordinació amb els agents socioeducatius de l'entorn, i més concretament en la nostra realitat, seria molt important que el TISE pogués aglutinar d'alguna manera els diferents serveis que, a l'àmbit del poble, fan feina amb els adolescents i joves, especialment els que pateixen situacions de risc, per tal de proporcionar-los un entorn social i relacional amplificador de les seves possibilitats i compensador de les seves dificultats. Cal crear programes socioeducatius els horabaixes al centre per tal d'atendre aquestes necessitats.

Àmbit familiar: durant aquests cursos és clara la necessitat de les famílies d'un espai tranquil, relaxat, comprensiu, no culpabilitzador però sí responsabilitzador, on poder compartir les seves dificultats, angoixes i també il·lusions. Un espai i programes d'acompanyament en què crear conjuntament estratègies per avançar. Els horabaixes són un temps privilegiat per crear aquests espais.

Àmbit individual: molts alumnes adolescents necessiten un acompanyament més personalitzat per tal d'anar integrant el seu propi procés i aprendre a comunicar-se explicitant els seus sentiments i emocions. L'horabaixa és també el moment privilegiat per realitzar aquesta tasca, ja que l'alumne/a està lliure d'obligacions acadèmiques explícites.

Proposta d'actuació del TISE a Can Peu Blanc

- L'organització de l'horari. El seu horari hauria de ser bàsicament d'horabaixa per tal d'intervenir amb les famílies, fer seguiments individuals i crear programes socioeducatius destinats a compensar les barreres a l'aprenentatge i a la participació que poden presentar certs alumnes.

Els programes a realitzar serien programes de seguiment de famílies, seguiments individuals, algun tipus d'aula de reforç escolar, habilitats socials, etc.

- Els matins, el TISE hauria d'assistir al centre unes hores per tal de coordinar-se amb l'equip educatiu (reunions de tutors/es, equips educatius, comissió de convivència) i per al desenvolupament de programes concrets que s'hagin pogut crear. Alhora, algunes hores del matí s'haurien de dedicar a la coordinació amb els diferents agents socioeducatius que puguin intervenir en certes actuacions.

5. CONCLUSIONS

Arran de la Primera Jornada Tècnica de Treball en Xarxa amb Menors (celebrada a la UIB el mes d'abril de 2011), s'han elaborat unes conclusions, no publicades, que reflecteixen d'una manera real i des dels protagonistes allò que està passant.

Punts forts i oportunitats

- Tots sols no podem.
- Distints punts de vista: des de la dificultat i des de la fortalesa.
- Som més conscients: escoltam els altres.
- Definició progressiva de les funcions TISE i policia tutor.

Punts febles:

- Escolarització en edat no obligatòria: dificultats per gestionar edats de l'escolarització.
- Inestabilitat de figures i programes.
- Diferent procedència (diferents conselleries, ajuntament, entitats privades...).
- Diferent formació professional (diferents maneres de fer, diferents estils...).
- Diferents interessos i diferents objectius.
- Diferent dedicació horària i/o pressupost.

Davant d'aquestes dificultats, quines són les necessitats?

- Necessitat d'agilitzar les coordinacions: programar reunions, establir protocols, establir procediments d'activitat...

- Seguiment documentat del casos (començar i acabar).
- Avaluar resultats: elaborar memòries i presentar-les a organismes pertinents.
- Elaborar propostes de millora.
- La gent canvia però no han de canviar els processos.
- Cal rompre la tendència a la formació individual.
- Cal que tots treballem junts i en la mateixa direcció.

La xarxa no s'acaba mai, ja que

EN UN FUTUR

Sorgiran noves necessitats